



MINISTERSTWO  
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Zadanie finansowane z budżetu państwa  
realizowane przez Powiat Wolsztyński.



HONESTE VIVERE  
FUNDACJA

PORADNIK



# Testament - jak napisać żeby był ważny?

FUNDACJA  
HONESTE VIVERE



ul. Amałowicza - Tatar 7,  
04-474 Warszawa



[www.honestevivere.org](http://www.honestevivere.org)



[fundacjahonestevivere](https://www.facebook.com/fundacjahonestevivere)



+48 22 379 75 40



fax: +48 22 349 26 20



[kontakt@honestevivere.org](mailto:kontakt@honestevivere.org)

**Testament jest jedynym sposobem rozporządzenia majątkiem na wypadek śmierci. Spadkodawca może w każdej chwili odwołać zarówno cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia.**

Sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych i tylko osobiście, wykluczone jest tu zatem działanie przez pełnomocnika.

**Nieważność testamentu** zachodzi wówczas, gdy został sporządzony:

1. w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli,
2. pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści,
3. pod wpływem groźby.

Na ww. okoliczności nie można się powołać po upływie lat trzech od dnia, w którym osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności, a w każdym razie po upływie lat dziesięciu od otwarcia spadku.

### **Odwołanie testamentu**

Od nieważności testamentu należy odróżnić odwołanie testamentu, która nie wynika z mocy prawa ale jest świadomym działaniem spadkodawcy.

### **Sposoby odwołania:**

1. sporządzenie nowego testamentu,
2. zniszczenie testamentu w zamiarze odwołania go lub pozbawienie testamentu cech, od których zależy jego ważność,
3. dokonanie w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień.

Jeżeli spadkodawca sporządził nowy testament nie zaznaczając w nim, że poprzedni odwołuje, ulegają odwołaniu tylko te postanowienia poprzedniego testamentu, których nie można pogodzić z treścią nowego testamentu.

**Testamenty z uwagi na formę ich sporządzenia dzielimy na testamenty zwykłe i szczególne.** Dla każdego rodzaju testamentu ustawodawca przewidział inne wytyczne dla ich ważności.

### **TESTAMENTY ZWYKŁE:**

- **Testament pisemny** napisany w całości (!) pismem ręcznym, podpisany i opatrzony datą (brak daty nie pociąga za sobą nieważności testamentu własnoręcznego, jeżeli nie wywołuje wątpliwości co do zdolności spadkodawcy do sporządzenia testamentu, co do treści testamentu lub co do wzajemnego stosunku kilku testamentów).

- **Testament notarialny** sporządzony w formie aktu notarialnego (50 zł, a jeśli testament zawiera zapis zwykły, polecenie lub wydziedziczenie – 150 zł, a z zapisem windykacyjnym – 200 zł).
- **Testament allograficzny** (urzędowy) sporządzony przez spadkodawcę w obecności dwóch świadków, kiedy oświadcza swoją ostatnią wolę ustnie wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa, sekretarza powiatu albo gminy lub kierownika urzędu stanu cywilnego (spisuje się w protokole z podaniem daty jego sporządzenia; protokół odczytuje się spadkodawcy w obecności świadków; protokół powinien być podpisany przez spadkodawcę i wszystkie wyżej wymienione osoby; jeżeli spadkodawca nie może podpisać protokołu, należy to zaznaczyć w protokole ze wskazaniem przyczyny braku podpisu; osoby głuche lub nieme nie mogą sporządzić takiego testamentu).

### **TESTAMENTY SZCZEGÓLNE:**

- **Testament ustny sporządzany, gdy występuje** obawa rychłej śmierci albo niemożliwość zachowania zwykłej formy. Ustawodawca przewidział następujące wytyczne dla jego ważności:
  1. spadkodawca oświadcza ostatnią wolę ustnie przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków,
  2. treść testamentu musi być spisana przez świadka lub osobę trzecią przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma, a pismo to podpisują spadkodawca i co najmniej dwaj świadkowie,
  3. jeśli powyższe nie miało miejsca: treść testamentu można w ciągu sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku stwierdzić przez zgodne zeznania świadków złożone przed sądem; jeżeli przesłuchanie jednego ze świadków nie jest możliwe lub napotyka trudne do przewyżczenia przeszkody, sąd może poprzestać na zgodnych zeznaniach dwóch świadków.
- **Testament podróżny** sporządzony przed dowódcą statku lub jego zastępcą przy jednoczesnej obecności dwóch świadków.

**Testament szczególny traci moc z upływem sześciu miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego, chyba że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu. Bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas, w ciągu którego spadkodawca nie ma możliwości sporządzenia testamentu zwykłego.**

## Kto nie może być świadkiem przy sporządzaniu testamentu?

1. osoba nieposiadająca pełnej zdolności do czynności prawnych,
2. osoba niewidoma, głucha lub niema,
3. osoba nieumiejąca czytać i pisać,
4. osoba niewładająca językiem, w którym sporządzany jest testament,
5. osoba skazana prawomocnie wyrokiem sądowym za fałszywe zeznania,
6. osoba, dla której w testamencie została przewidziana jakakolwiek korzyść, a także jej małżonek, krewni lub powinowaci pierwszego i drugiego stopnia oraz osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia, jeśli osoba taka jest świadkiem, to nieważne jest postanowienie, które przysparza korzyści tej osobie lub jej małżonkowi (...), chyba że z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez nieważnego postanowienia spadkodawca nie sporządziłby testamentu danej treści – wówczas nieważny jest cały testament.

## ZAPIS I POLECENIE – MOŻLIWE POSTANOWIENIA TESTAMENTOWE

### Zapis zwykły – może zostać zawarty w każdym rodzaju testamentu

Spadkodawca może przez rozrządzenie testamentowe zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub testamentowego do spełnienia określonego świadczenia majątkowego na rzecz oznaczonej osoby (zapis zwykły).

Spadkodawca może obciążyć zapisem zwykłym także zapisobiercę (dalszy zapis).

- jeśli spadkobierca nie zaznaczył inaczej, zapisobierca może żądać wykonania zapisu niezwłocznie po ogłoszeniu testamentu
- jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, zapis obciąża ich w stosunku do wielkości ich udziałów spadkowych, chyba że spadkodawca postanowił inaczej
- zapisobierca obciążony dalszym zapisem może zwolnić się od tego obowiązku także w ten sposób, że dokona bezpłatnie na rzecz dalszego zapisobiercy przeniesienia otrzymanych praw
- zapis może być uczyniony pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu
- roszczenie z tytułu zapisu przedawnia się z upływem lat pięciu od dnia wymagalności zapisu

## Zapis windykacyjny – może zostać zawarty tylko w testamencie notarialnym

W testamencie sporządzonym **w formie aktu notarialnego** spadkodawca może postanowić, że oznaczona osoba **nabywa przedmiot zapisu** z chwilą otwarcia spadku.

### Przedmiotem zapisu windykacyjnego może być:

1. rzecz oznaczona co do tożsamości,
2. zbywalne prawo majątkowe,
3. przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne,
4. ustanowienie na rzecz zapisobiercy użytkowania lub służebności.

## Polecenie – może zostać zawarte w każdym rodzaju testamentu

Spadkodawca może w testamencie włożyć na spadkobiercę lub na zapisobiercę obowiązek oznaczonego **działania lub zaniechania**, nie czyniąc nikogo wierzycielem.

- jeżeli polecenie zostało nałożone na zapisobiercę, a osoba ta nie chce lub nie może być zapisobiercą, spadkobierca zwolniony od obowiązku wykonania zapisu powinien w braku odmiennej woli spadkodawcy polecenie wykonać,
- wykonania polecenia może żądać każdy ze spadkobierców, jak również wykonawca testamentu, chyba że polecenie ma wyłącznie na celu korzyść obciążonego poleceniem,
- jeżeli polecenie ma na względzie interes społeczny, wykonania polecenia może żądać także właściwy organ państwowy.